

ΜΕ τὴ βαλίτσα στὸ χέρι μου, κατέβηκα ἀπ' τὸ βαγόνι, κι' ἀκολουθώντας τὸ ρεύμα τῶν ἄλλων ταξιδιωτῶν, διέσχισα τὸν τεράστιο σιδηροδρομικὸ σταθμὸ τῆς Πετρούπολεως.

Στὴν ἔξοδο, πλήθος ἀμαξάνων μὲ τροϊκές (Ρωσικὲς ἀμαξές, ποὺ γλιστροῦν χωρὶς τροχούς, ἐπάνω στὰ παγωμένα χιόνια τοῦ δρόμου) μᾶς περικύκλωσε ἑξάλλο, παζαρεύοντας τὸ ἀντίτιμο τῆς κούρας τῶν.

—Κύριε, ἀκουσα ἔξωφρα μιά φωνὴ διπλά μου, ἔγω νὰ θρῆψω τέσσερα μικρούλια, καὶ σήμερα δὲν ἔκανα σκόνη «σεφτέ»...

Δὲν ἔβρω τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ μου ἀμέσως ἐνοήσας ἀκατανίκητη συμπάθεια γιὰ ἕναν γιγάντιο γερασμάδι, ὁ ὁποῖος κίνησε τὴν προσοχὴ μου μ' αὐτὴ τὴ φράση. Χωρὶς λοιπὸν νὰ ρωτήσω γιὰ τὸ ἀνῶγι, ἀνέβηκα ἀμέσως στὴν τροϊκὰ του, ἡ ὁποία ξεκίνησε μ' ἀστραπιαία ταχύτητα.

Ἐξάφνα, ἐνῶ τρέχαμε, σταμάτησε ἀπτότομα ὁ ἀμαξηλάτης μου, καί, γυρίζοντάς με μῆνα, μοῦ εἶπε :

—Δὲν ρώτησα τὸν κύριο, ποῦ πηγαίνει!...

—Σ' ὁποῖο ξενοδοχεῖο ξέρετε, τοῦ εἶπα. Ἀρκεῖ νᾶναι καλὸ καὶ φθηνό!... Ὅα καθήσων ἀρκετέες ἐβδομάδες ἐδῶ, καὶ τὰ μέσα ποὺ διαθέτω δὲν εἶνε καὶ τόσο ἀφθονά!

Μιά λάμψη φάνηκε στὰ μάτια του.

—Θὰ σὰς ἔμελλε καθόλου, ψιθύρισε μὲ δισταγμὸ, ἂν σὰς ὀδηγοῦσα σ' ἕνα καθαρὸ καὶ οἰκονομικὸ δωματιάκι;... Θάχετε ὅλη τὴν ἀνεσί σας ἐκεῖ, ἡ θειά-Μπαράνκιν θὰ σὰς περιποιεῖται σὰν νὰ εἴσθε δικὸς μας ἄνθρωπος, κι' ἂν δῆτε ἐπιτέλους πῶς δὲν σὰς κάνει, σὰς ὀδηγῶ τότε σ' ἕνα ξενοδοχεῖο!

Ἡ πρότασις εἶχε μέσα της ὅλη τὴ γοητεία τοῦ ἀπροσδοκήτου. Προσθέστε σ' αὐτὸ καὶ τὴν ἀλλόκοτη, τὴν ἀνεξήγητη συμπαθεία ποὺ εἶχα νοιώσει γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, καὶ θὰ καταλάβατε γιατί τὴ δέχθηκα ἀμέσως.

Τὴν εἰσοδὸ μου στὸ σπίτι του —εἶχα πειὰ νοιώσει ἀπ' τὰ λόγια του, ὅτι γιὰ τὸ δικό του σπίτι μοῦ μιλοῦσε!—τὴν ὑποδέχθηκαν ἡ χαρούμενες κι' ἀφελεῖς φωνήες τεσσάρων μικρῶν ἀγγελοῦδιῶν. Μαγεμένους τὰ σηκώσα ἕνα-ἕνα στὴν ἀγκαλιά μου, τὰ φιλοῦσα καὶ τοὺς μοίρασα λίγα κατίκια. Κι' ὅταν ἡ θειά-Μπαράνκιν—μιά ἀγαθὴ καὶ συμπαθητικὴ γρηούλα—ἐτοίμασε τὸ δωμάτιό μου, ἀποσύρθηκα νὰ ξεκουρασθῶ μὲ ἀνάσφορη καρδιά.

Πέρασαν τρεῖς-τέσσερες ἡμέρες ἀπόλυτης εὐτυχίας γιὰ μένα. Ἄν κι' ἐνοιώθα ἀρκετὰ πράγματα ἀνεξήγητα, σ' αὐτὸ τὸ παράξενο νοικοκυριό, ὥστόσο, χαϊρόμουν τὴν ἄδολη εὐγενειακὴ χαρὰ του, κυττοῦσα τὶς ἰδιαίτερες δουλειές μου, καὶ χρησιμοποιοῦσα κάθε ἡμέρα, σὺν κούρας μου, τὸν σιωπηλὸ ἀμαξηλάτη καὶ σπιτονοικοκύρη μου συγχρόνως. Ὅσο γιὰ τὶς διάφορες ἀπορίες μου, ἐπιφυλάσσω μὲ νᾶθω μιά κατάλληλη εὐκαιρία, γιὰ νὰ ζητήσω τὴν ἐξήγησί τους.

Μιά μέρα, ξέσπασε ξαφνικὴ χιονοθύελλα στὴ Ρωσικὴ πρωτεύουσα, ἡ ὁποία μᾶς ἀνάγκασε νὰ μείνουμε στὸ σπίτι. Πίνοντας τὸ τσάι μου μαζὺ μὲ τὸν Νορένοβιτς—ἐταῖ λεγόνταν ὁ ἀμαξηλάτης—παρὰκολοῦθουσα μὲ τρυφερὴ ματιά τὴ θειά-Μπαράνκιν, ἡ ὁποία χένιζε τὰ χαριτόβρυτα μικρούλια της.

Ἐπειτα τᾶστεψε στὸ πλανὸν δωμάτιο νὰ παίξουν, ἐκεῖνη πῆγε στὴν κουζίνα νὰ κутτάξῃ

ΜΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

(Ἀπ' τὰ Ἀπομνημονεύματα ἐνὸς Ἀγγλοῦ ἀξιωματικοῦ χρυπομένου ὑπὸ τὸ ψευδώνυμο Κναρί Ἐλίνας)

βηματίζῃ νευρικά, κάνοντας τὸ δωμάτιο νὰ τραντάζεται ἀπ' τὸ βαρὺ τοῦ ρήμα. Κι' ἐνῶ τὸν κυττοῦσα μ' ἐκπληξὴ καὶ στενοχώρια γιὰ τὴν ἀκουσία ἀδικοκρίσια μου, ἐκεῖνος ἄρχισε νὰ μιλήσῃ μὲ ἔντονη, λαχανιασμένη φωνή :

—Εἶνε ἐγγόνια μου... Παιδιά τῆς κόρης μου... Πεντάρφανα... Καταραμένα... Μὰ εὐτυχισμένα... Δὲν ξέρουν τίποτε ἀπ' τίς δυστυχίες ποὺ πέρασαν οἱ γονεῖς των... Κι' ἐγὼ ὁ παπποῦς των!...

Ἐχουσε μιά τρομερὴ ποσότητα βότκας στὸ ἀχνιστὸ τσάι του, καὶ τὸ κατάπιε μονορούφι. Ἐπειτα ἔδωκε τὴν πίπα του, καὶ πρόσθεσε μὲ ἔντονη πάλι, ἀλλὰ πὺ γαλήνια φωνή :

—Ὁ Θεός... Ὁ γιὸς τοῦ τσάρου... Ἡ κοινωνία... Ὁ λα πλάνη... Παραμύθια τραγικά... Ἡ βρωμία, ἡ σπλίνα, ἡ ἀσπλαχνία δέρνει τοὺς ἀργοντές μας... Τί ἔργαζε ὁ καυμένος ὁ Βενσέολας;... Ὁ ἄμοιρος γαμπρός μου;... Ἐνας ἐργατὴς ἡσυχος, τίμιος, ἀφοσιωμένος στὴ γυναῖκα του, καὶ στὰ μικρούλια του... Μιά ἡμέρα καταραμένη, πρὸ τριῶν χρόνων, εἰδὲ στὸ δρόμο ἕνα «φεῖγ-βολάν» καὶ συμμαζεύοντας το, ἔριξε μὲ πᾶν περιέργη ματιά σ' αὐτό... Ἦταν μιά προκήρυξι ἐπαναστατικὴ κρυφὸ μὴδενιστικὸ κομιτάτου... Ἀδιάρκα ἐτοιμάσθηκε νὰ τὴν πετάξῃ, μὰ κάποιος ἄτιμος χαφιές τῆς «Ὀχράνας» — τῆς μυστικῆς Ἀστυνομίας, ξέρετε—τὸν ἄρπαξε περὺ-θὺς ἀπ' τὸ λαμό!...

...Ἄτιμοι χαφιέδες!... Δούλεψι νὰ πουλήσουν θέλον, κι' ἀδιαφοροῦν ἂν θὰ γαντζώσουν στὰ βρώμικα νύχια των ἀθώους ἢ ἐνόχους... Ἄτιμοι χαφιέδες...

Ἐνα ἀπότομο κίνημα τοῦ χεριοῦ του, τὸ ἰδρωμένο μέτωπό του, ἔβγαλε ἕνα μουγκρητὸ ἀνέκφραστο πόνου, καὶ ξανυρχνίζοντας τὶς βόλτες του, εἶπε :

.....—Ναί, ἄρπαξε τὸ γαμπρὸ μου ἢ «Ὀχράνας», κι' ἀνεξέταστα, μὲ μόνη τὴν προκήρυξι, ποὺ βρέθηκε τυχαία στὰ χέρια του, τὸν ἔστειλε στὴ Σιθέρια!... Ἀχ, μὲ τί σπαργμὸ ὁ ἐρμῆος πατέρας ἀποχαϊρέθηκε τὰ σπλάχνα του... Ἡμέρες θὰ καθόταν νὰ κλαίῃ καὶ νὰ τ' ἀγκαλιάζῃ μὲ σπαργμὸ ψυχῆς, ἂν τὸ κινεστὸ ἐνὸς Κοζάκου δὲν μάτωνε σκληρὰ τὸ μπλάθο ἀπ' τὶς κοντακιές κορμὶ του!

.....Ἐγὼ κι' ἡ κόρη μου — ἡ τριδυποτυχιμένη του γυναῖκα—τὸν ἀκολουθήσαμε ἡμέρες ὀλόκληρες ἴσαμε τὴν «Πέτρα τοῦ Ἀποχωρισμοῦ», μιά μαρμαρίνη στήλη, στήμνην στὰ σύνορα ἀκριβῶς τῆς εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας... Πέρα ἀπ' τὴ στήλη αὐτή, ἀρχίζει ἡ ἀπέραντη κόλασις τῆς Σιθέριας, κι' ὀδηγοῦνται πειὰ οἱ κατάδικοι στὸ ἄλλο ἄκρο της χωρὶς συνοδείας συγγενῶν, ἀλλὰ μόνον μὲ τὴ φρουρά τους!...

.....Ὁ ἀποχωρισμὸς μας ἦταν ἀνέκφραστης τραγικότητος. Τὰ σιωπηλὰ δάκρυά μου ἔβρεχαν ἀφθονὰ τὸ κίτρινο πρόσωπο τοῦ ἀμοιρου γαμπροῦ μου, ἐνῶ ἡ γυναῖκά του, τρελλὴ ἀπὸ τὴν ἀπελπισία, ἦταν γονατιστὴ στὰ

Πῆθρα σὸν τρελλὸς κι' ἔσφιξα τὸ λαρύγγι δύο στρατιωτῶν...

χιόνια και καταφιλούσε τα γόνατά του...

.....Δέν ξέρω πώς και πότε μάς τόν άρπαξαν από την άγκαλιά μας! Σκυφτόι, μέ άδεια την ψυχή μας πειά, ποθώντας κι έμεις μέ λύσσα τον λυτρωτή θάνατο, κάναμε νά γυρίσουμε πίσω. Μά τότε συνέβη κάτι, ένα κάτι άσύλληπτης φρίκης, κι' υπερφυσικής, κτηνώδους ανανδρίας: 'Ο κόμης Ντερέσκυ, στρατιωτικός διοικητής των συνόρων και αστράτης ανεξέλεγκτος στα έρμηκα κι' άγρια αυτά μέρη, πόθησε—πόθησε τό κτήνος!—τή θλιμμένη όμορφη της κόρης μου... Είπε σέ κάτι στρατιώτες νά την χωρίσουν από μένα, και νά την οδηγήσουν στο δωμάτιό του!...

....'Η φλόγες των ματιών μου άναψαν πυρκαϊά τριγύρω μου, κι' όλα μου φάνηκαν κόκκινα, αίματηρά. Πήδησα σάν τρελλός, έσφισα μέ λύσσα τό λαρύγγι δυο στρατιωτών, μά πριν προλάβω νά τους πνίξω, ένας τρίτος μέ χτύπησε κατακέφαλα μέ μία χονδρή μπάτσα. "Όταν συνήλθα απ' τή λιποθυμία μου, βρέθηκα μέσα στο τράνιο, χιλιάδες μίλλια μακριά απ' την κακότηχη κόρη μου!...

.....Περικό νά σάς πω ότι ή άναφορές μου σχιζόντουσαν στή στιγμή, μέ συμβουλές απ' τους άστυνομικούς νά λουφάζω, γιά νά μή μέ βρούν χειρότερα! Κλάμματα, παρακλήσεις, παράπονα, όλα πήγαν χαμένα, και μόνο λούφαξα πραγματικά μία μαύρη και υιοιραία ήμέρα: Την ήμέρα δηλαδή, πού κάποια νοσοκόμος του νοσοκομείου του Καζάν μέ πληροφορήσε μέ γράμμα της, ότι ή μαρτυρική, ή άτυχη κόρη μου πέθανε κεί μέσα, λυωμένη απ' τό μαρμαρό κι' απ' τή υτροπή της!...

.....Από τότε λούφαξα πραγματικά, κι' άφησα την άγνια έκδίκη μου νά ριζοβολήση και νά γιγαντωθή μέσα μου: Ζω άπό τότε μέ την έλπίδα νά συντρίψω τόν ύβριστή της, όπως ο κτηνώδης θροσός έκείνος κομμάτισε την ύπαρξή της!...

'Ο κολοσσός έκλαιγε τώρα σάν μωρό παιδί, ένw έγώ τόν κύτταξα βουδός από φρίκη, μπρός στην ίλιγγιώδη τραγικότητα των όσων άκουσαν τά αυτιά μου...

Δυο χρόνια άργότερα, όταν βρισκόμουν στην Άγγλία, διάβασα στίς εφημερίδες ότι ο στρατιωτικός διοικητής Μόσχας στρατηγός κόμης Ντερέσκυ έπεσε θύμα δολοφονική: άποπειράς. 'Ο δολοφόνος Σέργιος Νορένοβιτς σκοτώθηκε κι' αυτός απ' την έκρηξη της ίδιας βόμβας, ή όποια κομματιασε φρικτά τόν κόμητα Ντερέσκυ!

'Ο Θεός νά συγχωρήση και τους δυο αυτούς μεγάλους άμαρταλούς...

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

—Μου είπατε, κυρία μου, ότι τό δωμάτιό πού έννοικιάζεται, έχει άφραία θέα... Μά έγώ απ' τό παράθυρο βλέπω μονάχα έναν τοίχο και μία ταράτσα!

Κι' ή οικοδόσποινα μέ τσαχνίνα:

—Στήν ταράτσα όμως αυτή, κάνει συχνά τόν περίπατό της μά... άφραισιάτη δεσποινίς!...

—Κύριε δικηγόρε, θέλω νά χωρίσω τή γυναίκα μου... Μέ μεταχειρίζεται σάν σκύλο, κι' έχει την άξίωσή νά δουλεύω σάν άλογό... Τι μέ συμβουλεύετε νά κάνω;

—Σας συμβουλεύω ν' άποταθώ στην 'Εταιρεία των Ζωοφίλων!

'Ο προγυμναστής.—'Αν κάνετε, βρέ, μεταβολή άλλος μέ τρεις κινήσεις, άλλος μέ τέσσερες κι' έγώ μέ δυό, τότε πώς θά προδέξη ή πατρίς;

'Ο έπιλοχίας (στό φαντάρο). — Γιατί, βρέ, δέν πηγαίνεις στο στρατών, παρά κάθεσαι έξω μέ την κουβέρτα σου;

'Ο στρατιώτης (χαϊρετώντας μέ σεβασμό). — 'Επειδή τακτοποιούν τους κορέους, κύριε έπιλοχία!

'Ο δεκανέας (στούς φαντάρους). — 'Η πατρίδα έχει την ανάγκη των στρατιωτών και γι' αυτό είσατε όλοι σας άναγκαίοι της 'Ελλάς!...

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΕΚΛΕΚΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τα άσχημα της δέξης. Τι τραβούσε έ Ντ' Άννουίντσιο. 'Όπου αναγκάζεται νά παρακλήσει τον παράλυτο. 'Η έξυπνη Άγγλίς γεροντοκορη. Πώς πέτυχε τό σκοπό της. Τό σικτρέ τελος ένας ζωγράφου. Οι σκελετοι πού ζωντανεύουν. Τι κανει ένας σεισμός, κλπ.

"Όταν ο περίφημος Γαβριήλ ντ' Άννουίντσιο βρισκόταν στο ξενιό της δέξας του, δέν μπορούσε ούτε μία στιγμή νά ήσυχάζη. Μπροστά στην έξοχότητα του μεγάρου τον μαζεύοντοσαν πρωί-πρωί οι θαυμασται του και σχηματίζανε μία τεράστια ούρά, γιά νά μπουν στό γραφείο του ποιητού, νά του πάρουν μία ιστογραφή ή νά πηχούν μία ιδιόχειρη άφιέρωση στο λείωματά τους.

'Ο Ντ' Άννουίντσιο, ένw στην άρχή πίστευε πως μπορούσε νά υποχρεώση όλους τους θαυμαστές του, γρήγορα άτελειώθηκε. Διέταξε λοιπόν νά χωμαίσουν στην έξοχότητά του μία επιγραφή, ή όποια άποποιούσε τους θαυμαστές του ότι, έπειδή άποφέρει άπο...παράλυσία τό δεξί του χέρι, δέν μπορεί νά ιστορήση δελτάρια, λείωματα, κλπ. κλπ.

Οι θαυμασται του ποιητού, μόλις διάβασαν την επιγραφή αυτή, πολίστησαν όλημερίς τό μεγάλο του και ζητούνσαν πληροφορίες γιά την πορεία της άρρώστιας του. Μία μέρα όμως παρουσιάστηκε στο γραφείο καί μία ξεραγκιανή Άγγλίδα και τότε είπε:

—Διαβίβατε στον κύριό σας την άνυπόκριτη συμπαθείά μου και την εύχή μου νά γίνη πολύ συντόμως καλά. Σας παρακαλώ όμως νά μην ξεχάσετε νά του υπενθυμίσετε ότι όπως όλοι οι συνάνθρωποί του, δέν έχει ένα μόνο χέρι... Είμαι μία ξεραγκιανή γεροντοκορή και τόν ίκεται νά γράφη στο λείωματά μου, μέ τό άριστερό του χέρι, τό χέρι της καρδιάς, άφού τό δεξί είνε παράλυτο...

'Ο θνητός του ποιητή φαίνεται πως είχε κέρει ένειν την ήμέρα καί διεβίβασε, λέζι προς λέζι, ότι του είπε ή Άγγλίδα, στον κύριό του.

'Ο Ντ' Άννουίντσιο, όταν τόν άκουσε, χαμογέλασε, ζήτησε άμέσως τό λείωματά της έξνης θαυμαστριάς του και της έγραψε μία άφιέρωση μέ τό άριστερό του χέρι.

'Η άφιέρωσις αυτή είνε τό μόνο πράγμα, πού έγραψε ο Ντ' Άννουίντσιο, χωρίς νά χρησιμοποιήση τό δεξί του χέρι.

Κατά τό 1700 ο άρχιεπίσκοπος της Ρώμας παρήγγειλε στον περίφημο ζωγράφο Παντεμάν νά ζωγραφίση μία εικόνα, ή όποια νά έμνην στούς πιστούς την περιφρόνηση πού τις τέχνες, τά αγαθά και τις ματαιωδίες του κόσμου.

—'Ο πίνακας σας πρέπει νά έμνην τον τρόμο!... είπε στο τέλος ο άρχιεπίσκοπος στον καλλιτέχνη. Πρέπει λοιπόν νά μή λείπουν απ' αυτόν ή νεκροκεφαλές, οι σκελετοι, τά σκουλήρια κι' ή καταρραγωμένες σόρες! Μπορείτε ν' άρχίσετε άμέσως, αλλά μέ την ήσυχία σας... Τό έργο σας αυτό πρέπει νά είνε τό άριστοέργμά σας!...

'Ο Παντεμάν, γιά νά μή διαφενεί τις έλπίδες του άρχιεπισκόπου, κατέφερε σ' ένα φίλο τον άνάτομο και τόν παρακάλεσε νά του παραχωρήση τό εργαστήριό του γιά λίγο καιρό.

'Ετσι ο Παντεμάν την όλην μέρα τό πρωί, κλείστηκε στο εργαστήριο του φίλου του κι' άρχισε νά σχεδιάζη τά πένθημα άντισταμένα, πού ήσαν γύρω του. Επληνώνοντας, μάλιστα, νά τελειώσων τό έργο του όσο τ δυνατόν πύ γρήγορα, άποφάσισε νά συνεχίση την εργασία του και πέρα από τό μεσημέρι. Κατά τό άπογευμα όμως τόν έπιασε μία τέτοια νύστα, ώστε δέν μπόρεσε ν' άντοταθή, κι' άποκοιμήθηκε μέ τό πινέλλο στα χέρια.

Δέν πέρασε όμως πολλή ώρα κι' ο καλλιτέχνης αίσθάνθηκε νά σισται ολόκληρο τό εργαστήριο καί συγχρόνως άκουσε ένα θορόβο παράξενο. 'Ο δυστυχισμένος ζωγράφος άνοιξε τότε τά μάτια του και είδε έντονος σκελετούς και τά πτώματα πού ήσαν γύρω του, νά τινάζονται, νά χτυπιώνται τό ένα μέ τό άλλο, νά σπίζουν, νά άγκαλιάζονται και νά χορεύουν! Μπροστά στο μακάβριο αυτό θέαμα, ο καλλιτέχνης κόντεψε νά παραφρονήση. 'Όστόσο, είχε τό κοινάργιο νά φύγη από εκεί, νά περάση τρέχοντας τό διάδρομο, νά κατεβή πηδώντας τή σκάλα και νά φτάση στην αλή του σπιτιού, όπου έπεσε κάτω άνίσθητος.

"Όταν τέλος ο Παντεμάν συνήλθε, πληροφορήθηκε από τούς γείτονες τί είχε συμβή. Την ώρα πού κοιμότανε, είχε έναι ένας ισχυρός σεισμός, ο όποιος άναστατώνε τό εργαστήριο του φίλου του γιατρού. Μολαταύτα, ο δυστυχής ζωγράφος δέν μπόρεσε νά ξεσχίση την φοβερή κι' απάιαση έκείνη σκηνη. Καί τό θράδη την ξαναέβλεπε πάλι σάν έπνο του, τόσο ζωρη και φρικιαστική, ώστε σηκώθηκε μιστρέλλος, άρχισε νά παρωμάλη και κατά τό μεσημέρι πέθανε από συγκοπή!...

